

KARTA KURSU

Nazwa	Ćwiczenia terenowe z przyrodniczych uwarunkowań gospodarki przestrzennej	
Nazwa w j. ang.	Environmental aspects of spatial management – field studies	
Koordynator	dr hab. Jacek Szmańda prof. UP	Zespół dydaktyczny
		dr hab. Jacek Szmańda prof. UP
Punktacja ECTS*	2	dr Karol Witkowski

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem zajęć jest obserwacja wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze oraz analiza związku pomiędzy warunkami środowiska przyrodniczego zagospodarowaniem terenu. Po zakończeniu kursu student potrafi weryfikować w terenie i interpretować informacje zawarte na mapach topograficznych i tematycznych.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowe wiadomości na temat wpływu warunków środowiska przyrodniczego na zagospodarowanie przestrzenne.
Umiejętności	Umiejętność korzystania z źródeł informacji geograficznej.
Kursy	Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania przestrzenią.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Zna podstawowe zagadnienia związane z przyrodniczymi uwarunkowaniami gospodarowania przestrzenią.	K_W04,
	W02 Rozumie przyrodnicze przyczyny zróżnicowania tempa rozwoju gospodarczego regionów.	K_W07
	W03 Rozumie i objaśnia wzajemne współzależności między przyrodniczymi elementami przestrzeni geograficznej.	K_W14

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Wybiera optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych przestrzennych	K_U02
	U02 Umie wykonać szkic terenowy i graficzną wizualizację elementów środowiska przyrodniczego	K_U04, K_U08
	U03 Potrafi w stopniu podstawowym interpretować mapy i przekroje.	K_U05, K_U06, K_U08

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Jest przekonany o potrzebie korzystania ze źródeł informacji naukowej dotyczącej zasobów środowiska przyrodniczego i wpływu działalności człowieka na to środowisko.	K_K01, K_K02, K_K04, K_K05
	K02 Potrafi pracować w grupie.	K_K07

		Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin						30						

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń terenowych, student musi wykonać prace indywidualne.
Zaliczenie testu z informacji przekazanych podczas ćwiczeń terenowych.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X		X		X			
W02						X		X		X			
U01						X		X		X			
K01						X		X		X			
K02								X					

Kryteria oceny	Ocena ćwiczeń wykonywanych w trakcie zajęć i raportu końcowego. Kolokwium z zakresu treści przekazywanej na zajęciach obejmujący wybrane zagadnienia omówione na podstawie literatury podstawowej i uzupełniającej (na zdanie testu wymagane jest 60% poprawnych odpowiedzi na zadane pytania).
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

- park narodowy – national park
- rezerwat - reserve
- powódź - flood
- równina zalewowowa – floodplaine
- osuwisko – landslide
- ruchome wydmy - moving dunes
- aluwia powodziowe – overbank (flood) deposits
- osady denne- bottom deposits
- farma elektrowni wiatrowych - wind farm
- stopień wodny (zapora wodna) - dam
- elektrownia wodna – hydroelectric power station
- kopalnia odkrywkowa - open-pit, open-cast, open cut mining
- uzdrowisko - spa
- wody geotermalne i solankowe - geothermal and brine waters

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Obserwacje zależności pomiędzy wybranymi cechami środowiska przyrodniczego (rzeźby terenu, budowy geologicznej, pokrywy glebowej i warunków hydrologiczno-klimatycznych) i sposobem użytkowania terenu.
2. Rozpoznawanie skał osadowych okruchowych luźnych i zwięzłych (frakcja). Identyfikacja i porównanie cech teksturalnych osadów glacialnych, rzecznych, eolicznych i plażowych.
3. Analiza wpływu eksploatacji odkrywkowej bogactw naturalnych i surowców mineralnych na zmiany środowiska przyrodniczego. Rewitalizacja obszarów poeksploatacyjnych. Krajobraz zdegradowany i zrehabilitowany. Na przykładzie eksploatacji węgla brunatnego w Bełchatowie.
4. Obserwacja wpływ inwestycji hydrotechnicznych na zmiany warunków hydrologicznych i analiza ich skutków ekologicznych. Wpływ regulacji rzeki na warunki przepływu na przykładzie w dolnej Wiśle, wpływ zapory wodnej na środowisko przyrodnicze na przykładzie zapory wodnej we Włocławku.
5. Analiza zagospodarowania przestrzennego obszarów zagrożonych zjawiskami powodziowymi i osuwiskami. Obserwacja zagospodarowania dna doliny dolnej Wisły, Żuław Wiślanych. Obserwacja ruchów masowych i ich wpływu na zagospodarowanie terenu na przykładzie wybrzeża klifowego w Jastrzębiej Górze.
6. Opis środowiska przyrodniczego (rzeźby terenu, budowy geologicznej, pokrycia terenu) w terenie. Orientacja w terenie przy pomocy mapy topograficznej.
7. Obserwacja sposobu wykorzystania walorów przyrodniczych dla celów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz na obszarach chronionych. Zagospodarowanie terenu w uzdrowisku Ciechocinek, Sopot. Ochrona walorów przyrodniczych i zagospodarowanie obszarów chronionych na Słowińskiego Parku Narodowego.
8. Wpływ warunków przyrodniczych na lokalizację portów morskich na przykładzie Gdańska i Gdyni.
9. Wykorzystanie uwarunkowań przyrodniczych dla pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych na przykładzie elektrowni we Włocławku, Żarnowcu i farm wiatrowych na obszarze Kujaw i Kaszub.

Wykaz literatury podstawowej

Macias A., Bródka S. 2014, Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią, PWN. Warszawa.

Bródka S. 2010, Praktyczne aspekty oceny środowiska przyrodniczego, Bogucki Wyd. Nauk. Poznań.

Gierszewski, P.J., Szymańska, J.B., Luc, M., 2015, Zmiany układu koryt Wisły spowodowane funkcjonowaniem stopnia wodnego „Włocławek” na podstawie analizy zdjęć lotniczych. Przegląd Geograficzny, 87, 3: 517-533.

Luc, M., Szymańska J.B., 2015, Renaturalized and Recultivated Landscapes as a Result of Sustainable Landscape Management. W: M. Luc, U. Somorowska, J.B. Szymańska (red.) Landscape Analysis and Planning. Geographical Perspectives. Springer Geography,

Cham, Heidelberg, New York, Dordrecht, London.

Kostrzewski A., Zwoliński Z., Andrzejewski L., Florek W., Mazurek M., Niewiarowski W., Podgórski Z., Rachlewicz G., Smolska E., Stach A., Szmańda J., Szpikowski J., 2008, Współczesna ewolucja rzeźby młodoglacjalnej Niżu Polskiego, [w:] Starkel L., Kotarba A., Kostrzewski A. Krzemień K. (red.), Współczesne przemiany rzeźby Polski, monografie IGiGP UJ, Kraków: 271-325.

Wykaz literatury uzupełniającej

Bartkowski T. 1974, Zastosowanie geografii fizycznej, PWN, Poznań- Warszawa.

Czeppe Z., German K., 1976, Metody kartowania fizycznogeograficznego. Prace Geograficzne UJ. 45: 123-139.

Witkowski K., Wysmołek G., 2013, Wpływ wielonurtowej Skawy na działalność człowieka w dnie doliny. Wadoviana. Przegląd historyczno-kulturalny, 16, 115-138.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	8
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	2
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2